

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ**

КАРАР

29 март 2019 ел

№215

Нурлат муниципаль районы жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы жирле үзидарэ органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнары һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы карар кылды:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында нигезләмәсен расларга.

2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы жирле үзидарэ органнарына:

үз нормалар ижат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәләше өчен җаваплы затларны билгеләү;

җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы составына керүче жирлекләрнең жирле үзидарэ органнарына муниципаль норматив хокукый актларның законнарға, муниципаль берәмлекләр уставларына туры килүен системалы контрольдә тотуны гамәлгә ашыру максатларында мониторинг үткәрүне тәмин итә торган муниципаль норматив хокукый актлар кабул итәргә тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында һәм Нурлат муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән ун көн узгач үз көченә керә.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Нурлат муниципаль районы башлыгы урынбасары һәм Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Советы рәисе

А.С. Әхмәтшин

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары), муниципаль актларны кабул итү (чыгару), үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлекне күз алдында тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Нурлат муниципаль районы Советының юридик хезмәте (юридик бүлеге), Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатлау;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокук куллану нәтижәләгән арттыру;

муниципаль актларны тормышка ашыруның нәтижәләгән киметә торган факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләренә жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Уставы, муниципаль актлары.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшқуарларның, дүүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә түбәнлдегеләрне алган мөрәжәгатьләре;

Татарстан Республикасы Юстиция министрлығы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренең, семинарларның, гаммәви тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары керә.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең

жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының түбәндәгеләрне тәкъдим итүче автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керүне;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яналыклар тасмалары мәгълүматы керүне;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүне.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарэ органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормаларының каршылыгы;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль акт нигезләмәләренең аны кулланганда мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кергән суд актлары булу (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг нәтиҗәләре буенча жирле үзидарэ органнары тарафыннан муниципаль актларны үзгәртүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр ачыкланган очракта:

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә мониторинг үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижеләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижеләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижеләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән көннән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Лица, ответственные за проведение мониторинга, отчитываются перед руководителями органов местного самоуправления о результатах мониторинга не позднее 5 числа месяца, следующего за отчетным.

16.1. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә: мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат; мониторинг үткәрүнең башкаручылары турында мәгълүмат; мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат; хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасын, мониторинг үткәрү нигезләрен алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат): хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр; тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәрне үз эченә сыйдырырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен элек анда кертелгән актлар түгел, мониторинг

нәтижеләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлегә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) затлар җаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.